

Thesis Title Defluoridation by Fired Clay and Its Application Potential

Author Mr. Ekarat Detsri

Degree Master of Science (Chemistry)

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Surasak Watanesk

ABSTRACT

The contamination of drinking water by excessive fluoride is a serious problem in Thailand especially in the northern and western parts. The excessive fluoride can cause dental and skeletal fluorosis when consumed in large quantities over a period of time. Therefore, removal of fluoride by adsorption method using fired clay chips as an adsorbent was investigated in batch and column operations. The amount of adsorbed fluoride at equilibrium was measured by fluoride ion selective electrode. The adsorbent, a mixture of metal oxides, was found to display its role in fluoride reduction. Its behavior on fluoride adsorption revealed that the fired clay chips (4-20 mesh) which had average specific surface area of $4.23 \text{ m}^2/\text{g}$, 0.024 ml/g of average pore volume distribution and average pore radius of $83.5 \text{ \AA}$ provided reasonable efficiency for defluoridation. More than 50 percent of the adsorption occurred within 2 hours under the dynamic condition at slow agitation rate. The adsorption of fluoride was independent on the pH change in the range 3-9. Adsorption efficiency was found to be dependent on the initial fluoride concentration and temperature. The amount of fluoride adsorbed per gram of fired clay chips was found to increase with increasing initial fluoride concentration. The effect of temperature on fluoride adsorption done at three different temperatures ($30\text{-}50^\circ\text{C}$) showed its slight

effect. The capacity of fired clay chips for fluoride adsorption assuming monolayer adsorption on the first layer of the adsorbent at 30 °C was about 0.95 µmol/g. Whilst the adsorption behavior tended to be the physical-endothermic multilayer type. The coexistence of ions such as sulfate, phosphate, nitrate, chloride, iodide, potassium and sodium posed none or slight effect on the adsorption of fluoride, whereas calcium and magnesium ions caused the precipitation of CaF₂ and MgF₂, respectively. In column operation, the defluoridation efficiency was obviously found to be dependent on the increasing amount of adsorbing media and the slower flow rate.

The removal of excessive fluoride in the water samples from Ban Sai Moon School, Hang Dong district, Chiang Mai province and Ban San Kayom, Ma Khuea Chae subdistrict, Lamphun province, of which containing fluoride concentration of 4.85 and 6.46 mg/l, respectively, were attempted using 2000 g fired clay chips at 5 ml/min of flow rate. The fluoride level could be reduced to less than 1.5 mg/l in the sample volume of 900 and 200 ml, respectively. Additionally, the water quality after defluoridation through a fired clay chips packed column was found to be acceptable for consumption and it is not different from most natural drinking water except the reduction of fluoride.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การกำจัดฟลูออิร์ดด้วยดินเผาและสักยภาพในการนำไปใช้
ผู้เขียน	นายเอกรัฐ เดชาทรี
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เคมี)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ วัฒนาสก์

บทคัดย่อ

การปนเปื้อนของปริมาณฟลูออิร์ดที่มากเกินไปในน้ำดื่ม เป็นปัญหาที่พบมากในภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศไทย การได้รับปริมาณฟลูออิร์ดที่มากเกินไป สามารถทำให้เกิดภาวะพันตกระและภาวะกระดูกเสื่อมเมื่อคิ่มเป็นเวลานานๆ ดังนี้เพื่อที่จะลดปริมาณฟลูออิร์ดที่มากเกินไป วิธีการคุณซับ โดยใช้ดินเผาเป็นตัวคุณซับจึงได้ถูกนำมาประยุกต์ในการศึกษานี้ทั้งแบบแบบทช์และแบบคลัมน์ โดยปริมาณฟลูออิร์ดที่ถูกคุณซับที่สมดุลหานำมาจากการวัดด้วยฟลูออิร์ดไอออนเซเล็กท์ฟอเล็กโทรด ตัวคุณซับซึ่งเป็นวัสดุที่ประกอบด้วยโลหะออกไซด์ผสมนี้ สามารถแสดงบทบาทในการลดปริมาณฟลูออิร์ดได้ จากการศึกษาพฤติกรรมการคุณซับฟลูออิร์ดพบว่า ดินเผาที่มีขนาด 4 ถึง 20 เมช มีพื้นที่ผิวจำเพาะเฉลี่ย 4.23 ตารางเมตรต่อกรัม ค่าการกระจายปริมาตรรูพรุนเฉลี่ย 0.024 มิลลิลิตรต่อกรัม และขนาดรูพรุนเฉลี่ย 83.5 อังสตروم สามารถที่จะทำให้เกิดการคุณซับฟลูออิร์ดได้พอประมาณ การคุณซับสามารถเกิดขึ้นได้มากกว่า 50 เปลอร์เซ็นต์ภายในเวลา 2 ชั่วโมงโดยการเบี่ยงช้าๆ โดยไม่มีขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงพีเอช ในช่วง 3-9 ประสิทธิภาพการคุณซับขึ้นกับความเข้มข้นของฟลูออิร์ดและอุณหภูมิ ปริมาณฟลูออิร์ดที่ถูกคุณซับต่อกรัมดินเผา จะเพิ่มขึ้นเมื่อความเข้มข้นของสารละลายฟลูออิร์ดเพิ่มขึ้น และการศึกษาผลของอุณหภูมิที่มีต่อการคุณซับที่ 30-50 องศาเซลเซียส แสดงให้เห็นว่าอุณหภูมิมีผลเพียงเล็กน้อยต่อการคุณซับ ความจุของการคุณซับฟลูออิร์ดที่ประมาณว่าเป็นแบบชั้นเดียว บริเวณชั้นแรกของดินเผาที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส มีค่า 0.95 ไมโครโมลต่อกรัมดินเผา ในขณะที่พุกติกรรมการคุณซับของฟลูออิร์ด น่าจะเป็นการคุณซับทางกายภาพแบบหลายชั้น และเป็นปฏิกิริยาคุณความร้อน สำหรับผลของไอօนอ่อนๆ เช่น ชัลเฟต ฟอสเฟต ในเตรต คลอไร์ด ไอโอไคร์ โพแทสเซียม และโซเดียม พบว่าไอօนเหล่านี้มีผลเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีผลเลยต่อการคุณซับฟลูออิร์ด ยกเว้น แคลเซียม และแมgnีเซียมที่สามารถตอกตอกกันฟลูออิร์ดให้ออกในรูปแคลเซียมฟลูออิร์ด และแมgnีเซียมฟลูออิร์ดตามลำดับ จากการศึกษาแบบคลัมน์ พบว่า

ประสิทธิภาพการกำจัดฟลูออิร์ดขึ้นกับการเพิ่มปริมาณของดินเผา และอัตราการไหลดของสารละลายที่ถูกชะออกจากคลอลัมโนย่างช้าๆ

สำหรับการกำจัดฟลูออิร์ดที่มากเกินไปในน้ำตัวอย่างจากโรงเรียนบ้านทรายมูล อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่และ บ้านสันคายอม ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ที่มีความเข้มข้นของฟลูออิร์ดเท่ากับ 4.85 และ 6.46 มิลลิกรัมต่อลิตรตามลำดับ โดยใช้คลอลัมโนยี่บรรจุ ดินเผา 2000 กรัม และมีอัตราการไหลด 5 มิลลิลิตรต่อน้ำที่ พบร่วมกับสารที่จะลดปริมาณของฟลูออิร์ดให้น้อยกว่า 1.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ได้ในปริมาตรตัวอย่าง 900 และ 200 มิลลิลิตรตามลำดับ และพบว่า คุณภาพของน้ำที่ผ่านการกำจัดฟลูออิร์ดด้วยดินเผา เป็นที่ยอมรับต่อการบริโภค และไม่แตกต่างจากน้ำดื่มน้ำธรรมชาติทั่วไปยกเว้นปริมาณฟลูออิร์ดที่ลดลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved